

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Titulus VI. De modo conferendi beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

TITULUS VI.

De modo conferendi Beneficia.

SEx numerantur modi beneficia dandi & accipiendi *Primus est* præsentatio per Patronum facta, & institutio. *Secundus* electio, & confirmatio. *Tertius* postulatio, & confirmatio. *Quartus* Collatio libera. *Quintus* Permutatio. *Sextus* Resignatio in favorem alterius. Præsentatio est personæ per patronum Episcopo, vel alteri, ad quem pertinet, legitimè facta exhibitio. Institutio beneficii collatio, seu attributio. Confirmatio propriè ad electum, sicut institutio ad præsentatū refertur. Collatio nuncupatur, quando beneficium solo jure Prælati datur, nec subest juri patronatus. Omni beneficio commune est, quod obtineri nequeat sine Canonica institutione. De Permutatione, & Resignatione satis videtur dictum tit. 2 §. 6. & 7. Reliqua ordine pertractabimus.

§. I.

De jure Patronatus.

Jus Patronatus definitur: *potestas præsentandi idoneam personam ad beneficium Ecclesiasticum vacans.* Duplex est, patronatus Ecclesiastici & Laici. Ecclesiasticum vocatur, non quòd Ecclesiasticus illud possideat, sed quia ortum inde, quòd ex bonis Ecclesiasticis Ecclesiam quis fundavit, extruxit, vel dotavit; vel, quod habetur ratione Rectoratus Ecclesiæ, aut dignitatis alicujus, puta, Præposituræ, aut Decanatus. Jus patronatus Laici competit alicui, quia ex bonis patrimonialibus, aut sæcularibus Ecclesiam

fundavit, construxit, aut sufficienter dotavit, vel beneficium aliquod crexit, vel quia ab aliquo horum causam habuit. Hoc censetur Ecclesiasticum fieri, quando donatione, aliove modo transfertur ad Ecclesiam, Capitulum, vel Monasterium, aut annectitur alicui beneficio, dignitati, &c. *Lancel. Inst. hoc tit. Canis. eod. Anton. Cucch. l. 2. tit. 9. Regi. l. 30. tit. 3. c. 16. Vall. l. 3. tit. 37. §. 1. Covar. l. pract. qq. c. 36. n. 2. Fr. Leo par. 2. Fori Eccl. c. 2. Garz. pa. 4. c. 1. n. 594. Laym. l. 4. tit. 2. c. 13. n. 3. & 4. AZ. l. 1. c. 19. Zer. par. 1. V. Jus patronatus. Pia. par. 2. c. 5. n. 5.* Differunt in hisce quatuor. 1. quoad derogationem, quia Jus patronatus Laicorum solus Papa derogare potest, nec derogare censetur, nisi expressa mentione facta: Juri patronatus Ecclesiastico potest etiam Legatus à latere derogare. 2. Laicus patronus habet quadrimestre tempus ad præsentandum, Ecclesiasticus vero semestre. 3. Laicus patronus, cum semel præsentavit, variare potest, & proponere alium: idem Ecclesiastico patrono non permittitur. 4. patronus Ecclesiasticus eligens scienter indignum, privatur illa vice potestate præsentandi, laicus vero non privatur. *Lamb. de jure patron. l. 3. q. 10. art. 1. Sanch. l. 2. consil. c. 3. D. 53. n. 9.*

II. Jus patronatus spectando primam originem quinque modis acquiri potest. *Primus est* Si quis Ecclesiæ extruendæ fundum concedat. *c. nobis de jure patron. c. Quicumq. c. decernimus 16. q. 7.* *Secundus*, si cum consensu Episcopi Ecclesiam construat. *Tertius*, si eam dotet, vel beneficium

fiat aliquod erigat. *Con. Tr. Sess. 25. c. 9.*
Hinc Versiculus iste,

Patronum faciunt Dos, edificatio, fundus.

Quartus multiplicatis præsentationibus à tempore immemoriali, seu consuetudine, de quâ *Con. Trid. Sess. 25. c. 9.* *Quintus* concessione Summi Pontificis, à quo olim propter instantem necessitatem Imperatores & Reges Patroni Ecclesiarum rogati & constituti sunt. Neque omnia ab ipsis solis beneficia erecta fundataq; prudenter cogitare, & affirmare possumus. Idem à Monasteriis quibusdam factum liquet cū magno fructu primùm, mox damno, quando Principes, & Dynastæ totum electionis, & institutionis jus sibi vindicârunt. Ob quam causam à *Con. Trid.* datur potestas Episcopis examinandi patronorum titulos, & abrogandi illorum jura, quæ juxta formam præscriptam probata non fuerint: item examinandi præsentatos, sive ab ipsis instituendi sint, sive ab aliquo inferiore Denique prohibet, jus patronatus vendi sub pœnâ excommunicationis & interdicti ferendâ, & sub pœnâ amissionis illius juris ipso facto incurrendâ. *Con. Trid. Sess. 25. c. 9.* & ibi declarationes *Cardin. Silv. V. Jus patronatus n. 2. Fr. Leo in Thes. fo. Eccl. par. 2. c. 21. Piafec. par. 2. c. 5. n. 5.*

III. Ad probandum Jus patronatus sufficit primò documentum, seu scriptura authentica, qualis esset Episcopi Bulla, vel consensus in scripto datus ad fundandum, construendum, seu dotandum: facit enim plenam fidem in iis, quæ fiunt sine figura judicii sola scriptura, aut sigillum Episcopi. *c. post cessionem iun. Glo. V. literas de probat. Secundò* consuetudo præsentandi per antiquissimum tempus nun-

quam interrupta, seu immemorialis temporis. *Tertio*, si de solo possessorio agatur sufficit probatio per testes *Zerola V. Jus patron. ad 3. Barb. ad c. 9. Sess. 25. Con. Tr. Piafec. par. 1. c. 5. pag. 382.* ubi addit libros visitationum non probare sufficienter, cum fiant sine causæ cognitione. Item consuetudinem immemoriam probandam esse ad diem motæ litis juxta declarationem *Congr. Cardinalium.*

IV. A jure patronatus non excluduntur fœminæ *c. ult. de cõcess. præb.* neque impuberes, neque illegitimi *Arg. c. 1. Pia mentes. & c. Frigentius 27. 16. q. 7.* ubi omnibus Christianis jus patronatus permittitur. Nec difficile est causam indagare. Expedi enim piam fidelium propensionem ad fundandas, dotandasque Ecclesias fovere & promovere. Si contingat jus patronatus annexum esse bonis à muliere in dotem viro datis, probabile est hunc patronum fore: secus si aliis bonis annexum fuerit: tunc enim ad mulierem præsentatio pertinebit. Pupilli, jus patronatus habentis absque auctoritate tutoris præsentatio non fiet. Minoris verò etiam sine Curatoris consensu facta valebit. *Garz. par. 5. c. 9. n. 177. Anto. Cucchus l. 2. Inst. tr. 9. Moscon. l. 1. par. 3. c. 2. Silv. V. Jus patron. n. 5. A. J. 11. l. 5. c. 21. n. 16. Laym. l. 4. tr. 2. c. 13. n. 18.*

V. Cum de possessione juris patronatus alicui mota est, à præsentando abstinerebit *Arg. c. ex literis de iure patron. Gloss. in c. 2. V. electionem. de in integr. rest.* Si verò bonæ fidei possessori mota lis est de proprietate juris, admitti quidem præsentatio, sed præsentatus lite pendente institui non debet. Si autem possessor ante litem conditam præsentavit, institutio fieri

N

fieri

fieri debet, quamvis supervenerit lis. *Abb. in c. cit. ex liter.* Presentatio enim est quasi fructus Juris patronatus. Plus autem juris habet bonæ fidei possessor ante litem contestationem, quam postea. *Gonz. ad reg. 8. Cancell. Glo. 45. Piaf. par. 2. c. 5. Gutier. consil. 4. n. 34. Barb. in c. consultationibus de iur. patr. Zypars l. 1. de iurisd. Eccl. c. 38.*

VI. Quatuor potissimum jura competunt patrono tam Laico quam Ecclesiastico. Primum est presentare Episcopo instituendos ad beneficia tum simplicia, tum curata, quando vacant. Ante vacationem enim non tantum irrita presentatio est, sed etiam ipsa promissio alicui specialiter facta: quin etiam commissio facultatis presentandi, si fiat favore personæ determinatæ, ut illa ad beneficium proximè vacaturum presentetur. *c. ult. de concess. præb. secundum*, Patroni præcipuus honor est in processibus, sessionibus, & similibus. *16. q. 6. c. Piamenti & c. Frigentius.* Addunt aliqui Ecclesiæ Prælatum aliosq; Clericos Patrono, ut benefactori suo reverentiam debere. Tertio Patronus ad inopiam redactus cum filiis suis ab Ecclesiâ ejusq; beneficiatis alendus est ex iis, quæ supersunt: si non fecerint, actio contra illos tanquam ingratos permittitur. *c. qui sunt, 16. q. 7. & c. nobis ead.* Extra hunc casum non licet illi quicquam exigere: neq; Ecclesiam gravare exactionibus, aliisve oneribus, nisi aliter in ipsâ fundatione constitutum sit. Quarto Patrono incumbit jus & onus tuendi ac defendendi Ecclesiam. *c. filii 16. q. 7.* ubi dicitur. Licitum sit (filiis etiam, & nepotibus Patroni) hæc bonæ intentionis habere solertiam, ut si Sacerdotem vel ministrum aliquid ex collatis rebus præviderint defraudare, aut

commonitionis honestæ conventionem compescant, aut Episcopo vel judici corrigenda denuncient. Quod si talia Episcopus agere tentet, Metropolitano ejus hæc insinuare procurent. Si autem Metropolitanus talia gerat, Regis hæc auribus intimare non differant. *Item in c. decernimus ead. q. dicitur, ut quamdiu fundatores Ecclesiarum supersunt, pro iisdem locis curâ habere sollicitam permittantur.* Quod tamen ita limitandum, ut non existiment Patroni Laici ad se pertinere jurisdictionem, vel administrationem bonorum, ut de illis rationem exigant & pro arbitrio disponant: sed juxta tenorem capituli septimi supra citati, ne quid damni patiatur Ecclesia, attendant & si factum fuerit, Episcopo denuncient. *Zyp. l. 2. de iurisd. Eccl. c. 85.* Prædicta privilegia continentur his *VV.*

Patrono debetur honos, onus, emolumentum, Presentet, præsit, defendat, alatur egenus. *Gloss. in c. nobis de iure patr. Vivian l. 3. n. 380. Alagona in comp. p. 512. Azor. l. 1. c. 20. Barb. in c. cit. Nobis.*

VII. Episcopus non potest mutare conditionem, & qualitatem ex rationabili causâ à fundatore appositam. *c. tua nobis de testa.* ubi generaliter dicitur. In omnibus piis voluntatibus generaliter providendum est, ut secundum defuncti voluntatem universa procedant. Unde merito dicit *Abb. ad c. cit. n. 5. & Covar. n. 11.* A solo supremo Principe ultimis voluntatibus per plenitudinem potestatis, cum justa causa subest, derogari posse. *Juxta Clem. contingit de rel. dom.* Quod si dubium oriatur de mente fundatoris, vel testatoris, ab Episcopo petenda interpretatio erit, qui etiam, si irrationabilis videatur, impe-

impedire potest. Vnde consequitur, absque consensu patroni Episcopum nihil disponere posse in beneficiis patronatis, mutando, transferendo, vel extinguendo. *Abb. in c. cum dilectus n. 5. de consuet. Less. l. 2. c. 34. dub. 9. Laym. l. 4. tr. 2. c. 13. n. 9. & 12. Armilla. V. Ius patronatus n. 6.* Alia est in Summo Pontifice, qui in quocunque patronatu, Laicò, & Ecclesiastico derogare potest, ut ex *Covar. l. pract. 99 c. 36.* f. u. s. explicat *Less. l. cit. Lay. in def. just. c. 2. p. 59.*

VIII. Nec institutus semel renunciare potest beneficium in favorem alterius, aut permutare illud absque consensu patroni: qui tamen consentire tenetur, si id necessitas vel major Ecclesie utilitas exigat. *Abb. in c. cum accessissent n. 6.* cum quo idem alii sentiunt. Nihilominus in simplici & libera renunciatione non videtur necessarius Patroni consensus, quia nihil ipsius iuribus derogat. Licet enim illi tantum quemcumque alium presentare, ut notavit *Garzia. par. 11. c. 3. n. 19.* Idem dicendum in aliis casibus, ubi jus Patroni non laeditur. Vnde sequitur *Primo*, Rectorem Ecclesie posse novas fundaciones altarium recipere. *Secundo* Coadjutorem, aut Vicarium temporalem constituere, ad titulum, vel potius sustentationem Ecclesie suae, ordinandos Episcopo presentare. *Tertio* addit aliqui pensionem temporariam, non transeuntem ad successores beneficio imponi posse absque consensu patroni. *Lambert. de iure patr. l. 3. q. 5. Gonz. ad reg. 8. Cancell. §. 3. Laym. l. cit. n. 13. Barb. in c. Ad hac de off. Vicar. Rochus de iure patron. q. 3. n. 9.*

IX. Jus patronatus quatuor modis transferri potest juxta *Glo. in c. Pie mentis 16. q. 2.* nimirum Donatione, permuta-

tatione, Venditione, & testamento. De donatione legimus in *c. ex insinuatione de in. patro. si donetur loco, vel personae religiose non opus est consensu episcopi, si laico.* Interest enim cui detur, ne forte nimis potens sit, à quo plus damni, quam emolumentum sperare ecclesia possit. Sufficit tamè, consensum episcopi post factum impetrari. Permutationem quod attinet, licita omnino est, modò cum simili aliquo iure spirituali permutetur. Consensus tamen episcopi impetrandus propter causam modò indicatam. De Venditione diximus n. 2. prohibita esse. Testamento autè transferre licet, quin etià ab intestato, nec solum ad agnatos, sed extraneos quoque, masculos & feminas. Ex duobus patronis si unus in plures transtulerit ius suum, plures isti loco unus erunt, nec plures in presentando, sed unam duntaxat vocem habebunt. *Clem. 2. de in. patro. in ult. Glo.* Vbi additur, Vt facilius provideatur ecclesiis, conveniens reputamus, patronos ipsos inter se posse liberè convenire de rectore ab eis alternis vicibus presentando. Quin etiam benè annotavit *Glossa prima communiter recepta*, quod patroni plurium ecclesiarum inter se iura sua dividere possint, ut unus presentet in una ecclesia, alter in altera. *Gloss. in V. Fundatione in c. Pie mentis 16. q. 7. Jac. de Graff. Par. 2. l. 2. cap. 25. Zechus de benef. & pens. c. 12. n. 5. Barb. de potest. episc. par. 3. allegat. 71. Layman. n. 20.*

X. Idem ius totidem modis amittitur. 1. Si patronus vendat, vel contra, quam oporteat immutet. 2. si usurpet suum incommodum. 3. si mortem intentare audeat Rectori ecclesie. 4. per hæresim. *Zerola V. Ius patro. par. 1. s. ad octavum. Vallens. l. 3. tit. 38. §. 7. Jac. de Graff. par. 2. l. 2. c. 6. n. 25 & sequ.*

§. II.

De Electione.

I. **E**lectio propriè sumpta est alicuius personæ ad Ecclesiam vacantis pastoralem dignitatem canonica vocatio. Latius accepta comprehendit quamlibet nominationem, qua aliquis legitimè nominatur, designatur, vel offertur illi, qui confirmare potest. Confirmatio significat consensum, & approbationem superioris, quæ tamen non est necessaria in omnibus, sed tantùm in Prælati Ecclesiasticis, non religiosis, qui per electionem propriè & strictè sumptam à Collegio Clericorum eligi debent, de qua est ritulus in l. 1. & 6. *Decretalium*, *Clementinis* quoque & *Extravagantibus*. Cæterùm *Canonica vocatio* dicitur, in qua servata est forma electionis à iure præscripta. *c. quia propter iun. Glo. V. Senior*. Sed quæ prædicta forma non uno modo servatur, Canonica electio triplex invenitur. Una strictè, altera, strictius, tertia largo quodam modo. In ea enim præter consensum electorum, nulla iuris solennitas adhibetur: cum in strictè accepta substantiales, in strictiori etiam accidentales observentur, de qua propterea loqui communiter jura existimantur. *Barb. in c. Illa de el. Canonius l. 1. Instit. tit. xi. Lancel. l. 1. tit. 6. Anto. Cucus eod. silv. V. Electio n. 1. & 2. Vallen. l. 1. tit. 6. §. 1. Reginald. l. 30. pag. 691.*

II. Qui electus est, nondum habet jus in re, sed ad rem tantùm, ac proinde confirmatione indiget, à qua plenum jus tribuitur. Unde sequitur *Primo*, si electus moriatur ante confirmationem, beneficium non vacare, per illius, sed per obitum præcedentis possessoris. *secundo*, non posse usurpare administrationem. *c. nosti c.*

qualiter de elect. alioqui jus per electionem acquisitum amittit c. Avaritia eod. in 6. Insuper perceptione fructuum privatur, & acta irritantur. Extrav. 1. de elect. Dispensativè tamen in c. nihil de ele. permittitur, ut Prælati à summo Pontifice confirmandi, in remotis provinciis ante confirmationem suscipere queant administrationem tam in Spiritualibus, quàm temporalibus, ita tamen, ut ex Ecclesiæ bonis nihil alienent. Lancel. l. 1. tit. 9. Laym. qq. Canon. pag. 99. Cansl. l. 1. tit. 13. Pia, ec. in prax. pag. 9.

III. Est autem Romanæ Curie moderna consuetudo, ut post propositionem promovendi in consistorio firmetur *Breve*, & mittatur pro capienda possessione, antequam Bullæ expediantur: accepta verò possessione sive vigore *Brevis*, sive *Bullarum* plena administratio competit confirmato, quamvis nondum consecratus fuerit, statimque administrare, & exercere ea omnia potest, quæ ad potestatem jurisdictionis pertinent, cujusmodi est judicare, excommunicare, juramenta à Vassallis recipere, beneficia conferre, & instituere. *transmissam de elect. iun. Glo. V. de talibus. Indulgentias quoque concedere potest, etiam si nondum Sacerdos foret, quia indulgentiarum concessio jurisdictionem sequitur, non ordinem. Piasec. in Praxi pag. 17. Silv. V. Indulgentia n. 10. Em. Sa. n. 16. Nota 1. Non vacare beneficia electi, nisi post confirmationem, & consecrationem, aut saltem post trimestre tempus à iure definitum, ut colligitur ex c. cum in cunctis. 2. Talem Episcopum percussione non incurrit excommunicatione duodecimam Bulla *Cæne Domini*: imò nec si confirmatum percussisset ante illius consecrationem. *Glo. in clem. dignum. de celebr.**

lebr. Miss. Nav. c. 3. n. 67. 3. Occidens episcopus solummodo electum, teste. *Mofconio*, pag. 158. mitiori poena pleandus est, quam si consecratum occideret *Glo. in c. Tuo nos*. Addit, neminem appellandum episcopum, nisi fuerit confirmatus, & consecratus: quod tamen in Germania hae nostra minimè observamus. Cum enim Principes simul sint cum omnimoda seculari iurisdictione non decet subditos in honorando paucos esse.

IV. Ius eligendi penes Collegium est. *c. 1. de elect. c. Congregatio 10. Q. ult.* Et vocandi omnes sunt, quibus eligendi potestas competit ut nimirum per se, vel procuratorem compareant. *c. Quod sicut De elect.* quamvis duo tantum fuerint, sufficiens numerus censetur. *c. Nullus citato de elect.* In uno ut conservetur Collegij ius secundum ea, quae *Barb. notat in c. Nullus de elect. Eberh in loco à genere ad spec. n. 2* seipsum tamen eligere non poterit, ne ambitionis reum se faciat, *Arg. c. Per nostras de iure patron.* Poterit autem idoneum aliquem nominare, & Superiorem proponere confirmandum, vel in Superiorem, aliumve clericum unum, aut plures ius eligendi transferre, quo casu etiam ipse eligi poterit. Ex consuetudine etiam vel privilegio, qui de Collegio non sunt, interesse electioni possunt. *c. Romana inncta Glo. V. Consuetudine de elect.* praesertim principes & patroni. Ille quoque qui est in quasi possessione iuris eligendi aut praesentandi, validè eligit, & praesentat, licet postmodum in iudicio causa cadat, quia praedicti actus eligendi vel praesentandi censentur esse fructus iuris beneficii aut patronatus. Unde sequitur, quemadmodum bonae fidei possessor

fructus validè alienat, ita praesumptus elector validè eligit. *Abb. Zabarell. Vianus in Ration. iuris l. 1 p. 126. Alagon Compend pag. 49. Anto. Augustus coll. l. 3. Decretal l. 1. r. 6 cap. 16.*

V. Si contingat aliquem ex illorum numero, quibus eligendi ius convenit, non vocari ad electionem, cum posset, ac deberet, electio quidem non propterea censetur invalida, ipse tamen actionem instituere poterit adversum eos, à quibus contemptus est, & electionem infirmare. *c. Quod sicut. c. Bona de postul. Pral. ubi Abb. num. 7.* Praeterea si quis cum posset, adesse, abesse malit, pro ea vice juri suo renunciare cogi non debet, nisi fortè ex absentia illius damnum aliquod ecclesiae aut praedictum timeret. *Abb. & Glo. in c. Quia propter V. Quis volunt. Sotus l. 4. q. 6 a. 3. Armilla V. Electio n. 20. Layman l. 4. r. 2. c. 12. n. 4. Gutier. l. 2. c. 9. c. 11 n. 86.*

VI. Ab electione facienda, ut incapaces, excluduntur 1. Excommunicati. *c. Constitutus 1 de appell. 2. Suspendi ab officio. c. cum dilectus de consuet. 3. Irregulares c. Is qui §. ult. de sent. excom. in 6. 4. Qui in loco interdicto scienter celebravit. 5. Eligentes indignum seu incapacem c. cum in cunctis de elect. 6. Qui per abusum admittit saecularis potestatis elegerunt 7. Qui tribus mensibus distulerunt electionem Praelati, pro illa vice privati sunt iure electionis. *c. ne pro defectu cod. 8. Impuberes c. Ex eo quod de elect. in 6.* Requiritur enim in ecclesiis cathedralibus, & collegiatis aetas annorum 22. ut in Subdiaconis. 9. qui in ecclesiis regularibus aut monasterijs expressè vel tacitè profecti non sunt. Similiter excluduntur Laici conversi. *c. Ex eo quod §. ult. de elect.**

in 6. Qui eiusmodi sunt, ab electione facienda prohibentur: in dubio admitti possunt cū protestatione, eorum suffragia non plus valitura, quàm valere secundum Canones debent: *Abb & alii DD. in c. Cumanana de elect. n. 2. Anton. Cucchus l. 1. Instit. sc. 7. Vallensis l. 1. tr. 6. §. 5. Layman l. 4. Tr. 2. c. 12. n. 3. Az II. l. 6. c. 14. Q. 8.*

VII. Ius eligendi Prælatum ecclesiasticum cū nullo pacto, fundatione, aut donatione Laicis concedi potest. *c. Sacrosancta 51. de electione.* Quia ius eligendi Prælatos spirituale est, cuiusmodi tractare ex officio Laicis minimè competit. *c. 2. de iudic.* Neque id patitur ecclesiastica libertas. Cū ergo Prælati summo Pontifice inferiores libertati ecclesiasticæ præiudicare nequeant, manifestum est, ab illis in laicos eligendi potestatem transferri non posse. *Azor l. 1. c. 19.* Nihil vetat tamen, quò minus summus Pontifex regi alicui vel Principi tale ius concedat. Nam Galliarum rex generalem potestatem habet in toto regno suo nominandi Prælatos & episcopos à Papa confirmandos iuxta *Sanctionem Pragmaticam*: de qua *Rebuffus & Degrasfalus l. 2. Regalium Francia circa initium.* Idem regibus Hispaniæ Lusitaniæ & Imperatori indultū constat. *Barbosa in c. cum terra de elect.* Vbi n. 9. monet, prædicto iuri seu privilegio non derogari per reservationes in Regulis Cancellariæ Apostolicæ fieri solitas. Illud verò fabulosum est, quod ex *Sigeberto, & Luitprando Gratianus* refert omnium ecclesiarum investituram ab *Adriano Papa Carolo M. & à Leone octavo Ottoni primo Imperatori* donatam fuisse. *Baron. A. C. 774. Regin. l. 30. tr. 3. c. 17. Ferdinandus ab Efferen in Manuali politico l. 4. puncto 7. Bellarm. l. 1. de cleric. c. 10. l. de*

translat. Imp. c. 12. & Recognitionem p. 17. Laym in defens. iusta c. 4. p. 259.

Electionis Canonice tres modi sunt. Per secretum, seu secretam collectionem suffragiorum. Per Compromissum, si certis & idoneis personis electio committatur, & per viam Spiritus Sancti, cū omnes quasi uno consensu unum aliquem nominant. Electio quæ alio modo quàm ex prædictis aliquo peragitur, irrita censetur, & qui ita elegerunt, pro ea vice eligendi potestate privandi sunt. *c. Quia propter 42. de elect.* Vbi notanda differentia. Qui in materiâ peccant, indignum eligendo, ipso iure privati sunt potestate eligendi: qui verò in formâ seu modo, per sententiam Iudicis privandi sunt. *Silv. §. 1. nu. 9. innoc. in c. Quia propter de el. Vallens l. 1. tr. 6. §. 4.*

IX. Solennitates accidentales, antè electionem Prælatorum faciendæ quinque potissimum sunt. 1. Ipso electionis die Missa de Spiritu Sancto celebratur, & electores communicant. 2. Hymnus *Veni Sancte Spir.* ab omnibus alta voce recitatur. 3. Totius Capituli nomine unus aliquis protestatur, nolle se quemquam admittere ad electionem aut suffragium illius valere, qui ad eligendum de iure inhabilis est. 4. Absoluuntur omnes ab excommunicatione, aliisque censuris in ordine ad effectum Canonice electionis. 5. Aliquando præmittitur tractatus, in quo personæ aliquæ palàm nominantur, & proponuntur in Capitulo tãquam idoneæ ad Prælaturam. Et hæc ubi consuetudo viget, omninò servanda sunt, quamvis accidentalia videantur, & sine quibus consistere possit electio. *Gutier. Q. Q. Canon. c. 4. Mosconius l. 1. p. 1. c. 8. Brasius de elect.*

elect. Par. 3. requis. 22. & cap. 13. Emm. Roderic. Tom. 11. Q. 54. artic. 1. Silu lo. sit. Canisius l. 1. inst. 11. Lancelot. l. 1. 11. 6.

§. II.

De electione per Scrutinium

I. DE Scrutatoribus extat *cap. 42. de elect.* ubi præcipitur, ut assumantur tres de Collegio fide digni, qui secretò, & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi nullo prorsus appellationis obstaculo interiecto, ut is collatione habita eligatur, in quem omnes, vel major & sanior pars Capituli consentit. Censetur autem sanior pars, quæ pietate, & iustitia prævalet. *Ita ibi.* Nuncius obtinuit in multis locis, ut Scrutatores non ex Capitulo, sed aliunde sumantur exacto iuramento de fide & taciturnitate. *c. Quia propter de elect. Cucchus l. 1. inst. 11. 7. §. sed ne quid. Moscon. l. 1. par. 1. c. 5. Laym. l. 4. Tr. 2. c. 12. num. 6. Arnold. Corvinus l. 1. Aphorism. 11. 4.*

II. Scrutinium duobus modis fieri potest, Voce, Scripto. Rogantur à Scrutatoribus singuli, ut iurati vel iuxta conscientiam suam nominent, qui dignus videatur. Hæc suffragia Notarius aut tabellio excipit. Cùm Scrutatores de ipso Capitulo sunt, postquam Capituli præses elegit, à se invicem exigunt suffragia, duo ab uno, idque ab initio, antequam aliorum auditæ sententiæ sint, ne ex his suam ipsi postremò determinationem accipiant. *Silv. V. Electio. Moscon. de maiest.*

eccl. l. 1. par. 1. c. 2. Vallens. parat. l. 1. ss. 6. §. 40. Azor. 11. l. 6. c. 14. Q. 11.

III. Electione legitimè peracta coram omnibus de Capitulo facienda est publicatio, ut intelligat quilibet, quis, vel qui electi sunt. At nomina eligentium & suffragia, præsertim si scripto data supprimuntur, vel etiam comburuntur. Est autem permissum electoribus ante publicationem mutare, revocare, aut alteri dare suffragium suum, quia nondum omninò completa censetur electio, quamdiu publicatio differtur.

Vbi notandum, si forma in *c. Quia* propter præscripta servanda sit, electionem quasi duplicem fieri; Vnam in privato apud Scrutatores, alteram in publico per publicationem, & acceptationem. Quòd si scrutatores differre publicationem ex quacunque causa voluerint, quilibet ex Capitulo, maxime qui se electum esse confidit, contradicere, aut licet intendere potest. *Con. Tr. sess. 25. c. 6. Lancel. l. 1. ss. 6. Tholos. l. 1. ss. 29. c. 5. Roderic. Tom. 11. QQ. regular. Q. 52. artic. 14. Cucchus l. 1. inst. 11. 7. pag. 70.*

IV. Scrutini publicationem in Capitulo factam proximè sequitur collatio à Scrutatoribus, vel à Capitulo Deputatis facienda videlicet numeri ad numerum, zeli ad zelum, & meriti ad meritum. Numeri collatio fit, ut appareat, an aliquis à maiori parte electus sit: zeli, ut appareat, quis electus sit à saniori parte: Meriti, ut quis è pluribus dignior sit, innotescat. Hoc tempore solius ferè numeri excessus attenditur supponendo neminem ita obligationis suæ immemorem esse, ut indignum eligere velit. His positis, si nulla quæstio moveatur vel contra electores

ctores vel contra electum, aut formam electionis à persona ad id deputata publica & solennis promulgatio fit hoc ferè modo. *Ego N. nomine meo, & eligentium, mihi que consentientium invocata Spiritus sancti gratia in Episcopum, Abbatem, & eligo N. & electum pronuncio, & coram vobis publico in nomine Patris. & c. Suar. IV. de Relig. l. 2. cap. 5. num. 24. Canis. l. 1. c. 11. Cucchus. l. 1. c. p. 70. Tabiena. V. Electio. Barb. in c. Quia propter de elect.*

V. Prædicta electionis forma non est in iure præscripta nisi pro iis Prælati tantum, qui generalem & ordinariam iurisdictionem habent, quales sunt episcopi Prælati regulares, & ecclesiarum Collegiarum Præpositi, ab episcoporum iurisdictione exempti. Nam *Lateran Concilium in c. quia propter* pro ecclesiis viduatis tantum præscribit formam electionis. Non dicitur autem ecclesia viduata, nisi quæ pastorem suum velut sponsum amisit. Sponsus autem primo loco episcopus cæsetur, deinde Prælati episcopo minores. In aliis electionibus sufficit, quocumque modo consensus præstitutus maioris partis Capitularium, seu Collegiarum, & consuetudo attenditur. *Laym. QQ. Canonic. pag. 67. & l. 4. Tract. 2. c. 12. n. 6.*

VI. Dubium est, An scrutini forma etiam in postulatione Prælati adhibenda sit? Adhibendam in non solenni postulatione, cum Abbas, vel alius Religiosus ad episcopatum, aliamve Prælaturam postuletur ex *c. quia propter de elect.* colligitur, quia æquiparatur vere electioni. Idem igitur in solenni faciendum erit à potiori. Non minus enim sic postulatus ad prælaturam ius consequitur, quàm si solenniter

electus esset, ut cum *Abb. in citatum cap. quia propter Silv. V. Postulat. o & alii DD. notant Regim. l. 30. tr. 3. c. 14. Az. 11. l. 6. 17. Q. 3.* refert opinionem quorundam, omnes in postulando concordare debere aded, ut vel uno discrepante irrita sit postulatio: quæ nimirum gratiæ & favoris est. Verùm obtinuit hodie contraria opinio & majoris partis vota sufficiunt. *Goff. Off. Abb. Silv. V. Postulatio & c.*

§. II.

De electione per Compromissum.

I. **P**ER Compromissum facultas datur à Capitulo certis personis eligendi, quem prælatura dignum iudicavit. Parvi enim refert, teste Paulo I. C. An ipse ordo (*Decurionum*) elegerit, an is, cui ordo negotium dedit. Possunt autem Capitulares compromittere etiam in personas incertas, ita ut hi unum pluresve designent, per quos constituantur Compromissarii. Illud observatione dignum est, ne Compromissum fiat, unum solùm de Capitulo impedire posse. *c. si compromissarius de el. in 6. Moscon. l. 1. par. 1. c. 2. Vallens. l. 1. c. 6. §. 4. Laym. l. 4. Tr. 2. c. 12. n. 7. Anton. Cucchus. l. 1. inst. 11. 7.*

II. Compromissarii non nisi ex Clero sumendi sunt, quia à Laicis tractari ecclesiastica munia nequaquam convenit. Perinde fuerit autem, ex Capitularibus deligere Compromissarios, vel ex aliis, qui idonei censentur. Nec repugnat unum tantum constitui, v. g. episcopum, cui Capitulum ecclesiæ regularis, aut sæcularis subiectum est. Quo in casu episcopus eligit primò, deinde Capitulo proponet, postea,

Postea, si nihil obstat, electum confirmabit. *Glo. & Innoc. in c. cum inter 21. de ele.* Ad praxim cōducit numero impari eligere Compromissarios, quamvis id nō semper necessarium sit. *c. Contingit de arbitris Az. 11. l. 6. c. 14. Qu. 11. Tuschus concl. 505. Laym. lo. cit. Silv. V. electio §. 11. n. 18.*

III Compromissio fit vel absolute, vel limitate. In absoluta eligendi potestas tota in Compromissarios transfertur, ut quęcunq̃ue iudicaverint, dignum eligant. In limitata verò ad certum genus hominum restringitur. Nō admittitur hæc Compromissi forma, ut electus censeatur, in quem maior Compromissariorū numerus comparatione aliarum partium consenserit. v. g. Si ex septem Compromissariis duo cōsentiant in Titium, alij verò in Sempronium, nō potest formari Decretū electionis de Sempronio quia electio per Cōpromissū nomine totius Capituli facienda est. Vnde *Bonif. VIII. in c. sicut 21. de elect. in 6.* in electione per Compromissum promulgationem fieri vult ab uno aliquo nomine communi, & collectivo. *Ego N nomine meo, & aliorum mihi consentientium eligo Sempronium & c.* Quod hic de electione, de postulatione quoque dictū sit. Nā hæc quoque Compromissariis committi potest. *V. Layman loco cit. Tabienam V. Electio §. 2. de forma Compromissi.*

IV. Nisi prohibitio obstat, ex suo numero Compromissarii aliquę eligere possunt. Neque enim iure suo per Compromissum privantur. Neque convenit ex officio suo quępiā damnū pati: multò minùs ecclesię commodis obesse debet. Idē *ex c. cum in iure 33. de ele.* liquet, ubi ex septē Compromissariis per tria vota electus suo addito pronunciat legitime in Decanū ele-

ctus, addita tamen clausula dummodò aliquid Canonicū non obstat. *V. Mosconiū Par. 1. c. 2. ubi Ioannis XXIII. exemplo confirmat qui seipsum elegit, cum Cardinales in ipsum solum compromississent. Quod facti, nō iuris est, ut ibid. Moscon. fatetur, & late probat Roder. To. 11. Q. 54. ar. 9. & Silv. V. Electio §. 2. n. 19.*

V. Si quis cōpromissarius à collegis suis electus est, addere suffragiū suum potest, & de se factam electionem cōfirmare seu corroborare. Patet hoc ex *n. prac. & arg. l. Planè iunct. Glo. V. Potest ff. Quod cuiusq̃ univers. idem tradit Ioa. Andr. Imola. Calderinus & ex recentioribus multi: quia sic electus principaliter seipsum nō eligit, sed aliis eligentibus consentit, illorū voluntatem approbans. Neq; de ambitu hic quærendum, cum ambitiosus minimè censeatur, qui aliorum de se vero & benigno iudicio subscribit. Hinc sequitur, si tres electores essent, quorū unus Titium eligeret, is suffragiū pro se suum addere posset, ita ut per duo ista suffragia censeatur electus. Si verò duo tantum forent, & unus alterum eligeret, poterit simili modo consentire. Deniq; si in unum tota potestas conferatur, ordinariē quidē seipsum eligere non poterit, quia præsumitur cæco sui amore corruptum iudiciū habere: non videtur tamen rationi dissonum, sese aliis offerre, & proponere acceptandum. Quo obtento causa quidem erit electionis suę, se tamen ipse propriē loquendo non eligit. Atque ita factum à Ioanne XXIII. crediderim, qui seipsū elegisse in Pontificem dicitur. *Azor tamen 11. l. 4. c. 2. Q. 8. electionē Ioannis pro rata & firma habita putat, tū quia licuit illi ex Compromissi forma, tum quia postquā elegit seipsum, seu proposuit,**

Cardinales confenserunt & acceptarunt
*Moscon l. 1. par. 1. c. 8. p. 183. Emman. Rodrig.
 To 11. Q. 55. art. 12. Silv. lo. cit. §. n. 23. Bar
 bosa in c. si Petrus. §. Q. 1. Armilla n. 31. Ze-
 rola par. 1. v. electio. §. Quarto.*

VI. Compromissum communi consen-
 su factum ordinatæ revocari non potest.
 Primò si res integra non sit, cum videlicet
 substantialia in manu, iamque tractari
 ceptum de hoc vel illo eligendo: secus
 si præparatoria tantum facta, cuiusmodi
 est Missæ celebratio, & similia. *Secundò* si
 in gratiam Compromissariorum à Capi-
 tularibus eligendi potestas illis data sit.
 Tunc enim instar gratuiti muneris, vel do-
 nationis est, quæ revocari non solet, nisi
 gravi urgente necessitate. Cæterum per se
 expirat 1. tempore quod præfixum erat, si-
 nico 2. absoluta electione, quamvis irrita.
 3. si aliqua conditio servata non sit, vel si
 in ecclesiæ utilitatem concessa potestas
 sit, & res integra, ab iis, qui dederunt, re-
 vocari potest: ita tamen, ut vel omnes de
 Capitulo, vel certè maior pars in id con-
 senserit, ne si paucorum arbitrio fiat, quod
 semel placuit, displicere, temerè videatur.
*Silv. V. Compromissum. n. 24. & seq. Laym.
 Q. Canon. pag. 81.*

VII. Dubium est, si duo ex tribus in-
 dignum eligant, & propterea amittant jus
 eligendi, in unum reliquum tota potestas
 recidat, vel potius ad Capitulum devo-
 luatur? Affirmant aliqui cum *Abb. in c. si
 Compromissarius. de elect. in 6.* ad unum
 devolui, qui innocens, est, sed absque fun-
 damento. Melius igitur alii in Capitulum
 reducant. Non enim præsumi potest cum
 plures designarint, unius arbitrio rem to-
 tam subicere voluisse. Novo igitur consi-
 lio alios Compromissarios creabunt, cum

instructione, & mandato electionem cõ-
 lebrandi. Sine novâ commissione enim,
 qui semel errarunt in electione, ad aliam
 progredi nequeunt *c. Causam. V. Recipi de
 el. Silv. V. electio §. 2. n. 24. Anton. Cucchus
 l. 1. instit. et. 7.*

VIII. Quando potestas eligendi data
 cum conditione est, ut in consilium certas
 personas adhibeant Compromissarii, ob-
 servabunt 1. ut matrem admoneant consi-
 liarios, & tempus respondendi cõcedant.
 2. ut non existiment sibi necessariò sequen-
 dum esse consilium, quia fieri potest, ut in
 se bonum, hinc & nunc tamen ecclesiæ cõ-
 modum non sit. Excipe, nisi Consultor in of-
 ficio, vel administratione sit. 3. si mandatũ
 sit, ut aliquorum consilium audiant, v. g.
 trium Abbatum, consilium in uno aliquo-
 trium illorum executioni mandari potest,
 isque eligatur, quamvis repugnet: quem-
 admodum si mulieri prohibitum sit a-
 lienare quid absque consilio duorum cõ-
 sanguineorum, uni ex illis vendere potest,
 non minus, atque aliis non consanguineis.

De electione per viam Spiritus Sancti.

I. **H**uius electionis formam hisce tem-
 poribus raram, & vix cognitam
Mosconius l. 1. de maiest. eccles. par. 1. c. 8. ita
 describit. Cum electores intrant omnes si-
 mul in locum, ubi electio facienda, seque
 recipiunt ad tractandũ de electione, prius
 invocato subsidio Spiritus Sancti statim
 pronuntiant absque alio tractatu præcedẽ-
 te omnes repente in unam personam con-
 sentiunt, ita ut quasi divina revelatione
 absque alio hominis ministerio illum eli-
 gerent, ut legitur de Fabiana Papo, Nico-
 lao episcopo, & similibus. Unde dicitur, si
 unus tantum contradiceret, talis electio

non teneret in simili formâ, præsumendo videlicet, non diffensionis, sed unionis Spiritum esse, qui ad certum hominẽ eligendum impellit. *Paratit. Vallensis l. 1. tit. 6. § 4. Anton. Cucchus pag. 65. Silv. V. electio n. 28. Armillan. 36.*

II. Quod à Mosconio hic, & in c. quia propter de elect. dicitur quasi divina revelatione nõ eodem ab omnibus sensu accipitur. Aliqui enim nõ diminutionis, sed veritatis notam esse, ut in c. Parochianis de decimis & c. 1. Ioan. quasi unigeniti à patre: alij cum Ostiensi duas electionis formas indicari putant: quarum una verè per inspirationem fiat, qualis erat Nicolai, Ambrosij, Severini, & quorundam aliorum; altera non per veram inspirationem, sed instar veræ, ut quando non constat à Deo procedere, sed præsumitur, eò quòd nullo præcedente tractatu electores in unũ aliquem cõsentiunt, ita ut repente unus post alium sine intervallo eundem eligat. *Abb. in c. Quia propter. de elect. Oldr. conf. 155. annot. Lanceloti l. 1. tit. 6. Ioan. Andr. in c. quia propter. de elect. nu. 40. Biaxius in Director. elect. par. 3. c. 16. & alij ap. Barbosa in c. cit. quia propter n. 31.*

III. Dubiũ est quale peccatũ sit, eligere dignũ, vel minũs dignũ excluso digniore, ad beneficium vel prælaturam ecclesiasticam. Breviter, quia à Theologis discussi accuratius solet in *Tr. de iustitia & iure.*

R. 1. Qui indignum scienter eligit, mortaliter peccat, & tenetur ad restitutionem omnium damnorum, quæ inde cõsequuntur. Est communis & per se nota. Nã gravi malo temp. vel ecclesiã afficit, ad quod uti cavendũ antequã fieret lege charitatis, & iustitiæ tenebatur; ita postquã illatum est, ad reparandũ obligatur. Porro dignitas ge-

neratim loquendo cõsistit in eo ut sit aptus & sufficiens ea præstare, quæ officiũ ad quòd eligitur, requirit. *Card. Lugo disp. 35. Sect. 1. Sanchez l. 2. Consil. 6. 1. D. 45. Silv. n. 18. Armillan. 21.*

R. 2. Qui dignum eligit, excluso digniore per se loquẽdo etiam lethali peccato se obstringit. Ita multi Theologi, Summistæ & Canonistæ apud *Azor l. 1. l. 6. c. 15. Sanch. l. 1. consil. c. 2. Lessium c. 34. dub. 14. Arragonum Q. 63. art. 2. Comitol. l. 1. q. 77.* Omissis antiquioribus *Con. Trid. Sess. 24. c. 1.* peccate mortaliter Antistites dicit, nisi quos digniores & magis ecclesiæ utiles iudicaverint, præficiẽdos curaverint. Item *c. 18.* præcipit eligi, qui cæteris magis idoneus censetur ad curã animarum. Vnde tamen aliqui occasionem sumunt restringẽdi ad beneficia curata, & Prælaturas majores, cuiusmodi est episcopatus. *Alexander Par. 2. Q. 119. art. 3. Card. Lugo disp. 35. Sect. 1. Comuolus autẽ l. cit.* hanc opinionẽ hoc tempore post Constitutionem *Pii V. in conferendis. An. 1566.* editã non solum verissimam, sed solã esse defendendã, quãdo nimirũ de beneficiis curatis, & per concursum conferendis agitur. *V. Barb. latẽ de offic. & potest. Parochi pag. 29.*

Dixi, Multos Theologos, Summistas & Canonistas ita sentire, quia aliqui mitiorẽ sententiam tenent, non peccare videlicet, qui minus idoneũ eligũt ad beneficiũ aut Prælaturã, quia pũtãt sibi favere *Cõc. Trid. Sess. 7. c. 3.* ubi nihil aliud requirit, nisi ut beneficia ecclesiastica, præsertim curam animarum habentia personis dignis, & habilibus cõferantur. *c. Constitutis V. Magis utilem. de appell. c. Licet. V. Qui præstantior 8 Q. 1. c. Quoniã V. Qui maioribus de iure patron. & c. 2. de officio Pastoris.*

V. Sanctior. quibus omnibus in locis *Glo-*
sa docet satisfacere, qui dignum eligit. Est
autem, *inquit*, bonus eo ipso quod malus
non est. Certè onus grave & insupporta-
bile videtur; in omni electione digniores
secernere, & præferre: adeoque nemini
imponendum, nisi lege aliqua vel manife-
sta ratione evincatur. Quam ob causam
plerique episcopi, teste *Arragono Q. 63.*
art. 2. à contraria sententia in praxi rece-
dunt, quos omnes quis arguat de peccato?
Certè *Bannez Q. 63. a. 2.* excusat patro-
nos, qui dignos tantum præsentant, eò
quòd opinionem probabilem sequantur.

R. 3. In quinque casibus licet eligere
dignum, digniore excluso. *Primus* est, si
patronus præsentet. *Secundus*, si benefi-
cium ex institutione suà alicui de familià
conferendum sit. *Tertius*, si digniores pro
beneficiis curatis necessarii sint. *Quartus*, si
plurium suffragia inclinent in indignissi-
mum, nihilque profuturum censeatur
meum suffragium, expedit ad impedi-
dam electionem indigni, minus dignum
eligere. *Quintus*, qui in favorem alterius
resignat beneficium, non tenetur inquire-
re, quinam digniores sint, sed cuiuscumque
voluerit, modo dignus sit, conferre potest.
Covarr. in reg. peccatum par. 2. §. 7. Caiet.
V. Beneficium Navar. c. 17. n. 72. Arrag. Q.
63 art. 2. Bannez ibid. Sanchez. l. 1. Con-
sil. D. 45. Fm. Sa. n. 9. Salon. q. 63. a. 2. Tan-
nerus disp. 4. Q. 8. Dub. 2. n. 17. Diana
p. 2. tr. 15. resol. 38. Par. 4. tr. 4. Re-
sol. 210. tr. 15. Resol. 40.

§. III.

De Postulatione.

I. **P**ostulatio generatim loquendo est
gratiæ petitio secundum *Gofr.* cum
aliqua vehementia seu maiore affectu. A-
pud *Iuris Consultos* dupliciter accipitur.
1. pro *Vocatione*, seu *advocatione*, per
quam desiderium suum unusquisque; apud
eum qui juri præest, exponit, vel alterius de-
siderio contradicit. *Sciendum §. 1. l. Pau-*
lus 1. & ibi Bart. ff. de legib. item c. 1. de po-
stulando 2. est unus ex modis providendi
ecclesiæ vacanti, & definitur, alicuius per-
sonæ, quæ eligi non prohibetur, nõ prop-
ter vitium, sed propter defectum, qui ta-
men non omnino inhabilem reddit, ad
providendum ecclesiæ concors, & certa
Capituli petitio. *Summa Confess. Pisana.*
Archiep. Silvest. V. Postulatio Pralatorum
n. 1. Quod dicitur Concors in duabus Ca-
pituli partibus salvatur. Certitudinem par-
rit unius tantum petitio, excluso quolibet
alio. *Vallens de benef. l. 1. tit. 3. n. 6.*

II. Non omnis unius generis est Postu-
latio, sed duplicè facit *Panorm. in c. Quia*
propter. de elect. alia solennis est, alia non
solennis, aut simplex. Per hanc postulato-
nõ acquiritur ius prælaturæ, ad quam vo-
catur, sed tollitur inhabilitas, propter quã
eligi non poterat, puta, si filius familias à
patre suo, in cuius potestate est, vel regu-
laris professus ab Abbate, vel prælate de-
poticitur, isque consentiat, cum absque ta-
li consensu regulari nulla dignitas confe-
ratur. Solennis dicitur, per quam, quia ni-
hil impedimenti est, prædictum ius acqui-
ritur non secus ac per electionem. Porri-
gitur

gitur enim illi, qui super omni impedimento postulati dispensare potest, cuiusmodi est respectu omnium Clericorum Papa, respectu sibi subditorum Episcopus. *Sily. V. postulatio n. 1. Rosella n. 7. Anton. Cucchus l. 1. Inst. tit. 8.*

III. Ut valida & legitima postulatio sit, requiritur 1. potestas seu licentia postulandi in illis, qui indigent. 2. ut dirigatur ad illum, qui admittere potest. 3. Ut de eo fiat, qui promoveri possit à superiore, cuius est admittere seu approbare postulationem. Atque hæc tria ad substantiam pertinent, utriusque postulationis solennis scilicet & non solennis. Quartum requiritur propter maiorem facilitatem admittendi, concordia votorum scilicet, ubi sufficit, maiorem partem consentire, quem admodum in electionibus quoque ut sufficiens recipitur. Excipe, nisi electio cum postulatione concurrat, unus postuletur, alter verò eligatur. Tunc enim in postulato duplo major suffragiorum numerus requiritur. Rationem dant, quæ electio jure nititur, adeoque difficilior expugnata est, quam postulatio, quæ à gratia & favore manat. *c. scriptum 40. de elect. & ibi latè Panorm. & Imola.*

IV. Postulari non potest in Prælatum 1. perjurus, homicida, & inobediens: perjurus dico non in quolibet negotio, sed in iudicio: inobediens verò, qui non paret sententiæ & voluntati Prælatorum suorum. *c. 1. de postulatione Prælatorum.* 2. non professus tacitè vel expressè in Prælatum regularem non postulatur. *c. cum causam & c. cum ad nostram de elect.* Limita quo ad causam necessitatis, & si eedere professionem patatus est. *c. cum monasterium, & c. officii de elect.* 3. nec Epilep-

ticus, nisi fortè liberatus iam sit per annum *c. Cum inter de elect. c. Communiter Dist. 33. 4. nec mutilatus c. Exposuisti. de corpore vitiat. 5. Nec bigamus, & irregularis, quia eiusmodi omnino inhabiles censentur. 6. Vnius ecclesiæ episcopus, si confirmatus est, ad aliam ecclesiam, seu episcopatum eligi non potest, quia priori ecclesiæ spirituali quodam matrimonio unitus censetur. *c. ult. iun. Glo. V. permissione. de postul. Prælator.* Postulari tamen poterit. Si electus tantum, & nondum confirmatus, electioni prius factæ, uti potest, renunciaverit, habilis ad novam electionem erit. Idem dicendum, si confirmatus, & consecratus episcopatum legitima abdicatione dimittat. *c. Post translationem. de renunciat. Laym. l. 4. Tr. 2. c. 12. n. 8. Barb. in c. etsi unanimis. 6. de elect. Chokier de iurisd. episc. in exemptos Par. 4. Q. 5.* Denique quibus nihil obstat, quo minus eligi possint, non postulandi à quoquam, sed more, & ritu consueto eligendi sunt. Postuletur, cui ætas deest, quem natales destituunt, qui sacris ordinibus, professione, aut alia quavis requisita qualitate caret.*

V. Vtrum in postulatione servanda sit eadem, quæ in electione forma, à pluribus quaeritur est? servandam esse in solenni postulatione formam in *c. Quia propter electioni præscriptam communior opinio fert.* In minus solenni non requiritur, quia post illam primò electio instituitur, in qua servanda erit *Exemplum capte.* Caius laicus postulatur, id est, ab eo petitur, ut admittere sacros ordines, presbyteratum, & episcopatum velit, nec scruini, nec compromissi actio hic locum habet: sed consensu obtento, alteru-

tro modo in præsidem eligeretur, nisi ali-
quod aliud impedimentum se offerat.
Idem apparet in quolibet Regulari, cum
quo ut dispenset Prælati, aut licentiam
tribuat, electuri petunt.

VI. Amplius vitanda est verborum, &
orationis confusio, per quam incerta e-
lectio fieret, & postulatio. Finge Colle-
gium hæc verborum congerie uti. *Eligi-
mus postulando, vel postulandum, & postula-
mus eligendo, vel eligendum*: quis inde dis-
cernere poterit, utrum desiderent, ele-
ctionem, an postulationem? ac proinde
propter incertitudinem nihil egisse cen-
sebitur. Similiter improbanda est ista
conceptio. *Eligo, & postulo, prout melius de
jure videbitur*. Quia non utrumque simul,
sed alterum fieri potest: nisi fortè quis
justam, & rationabilem causam dubita-
tionis suæ reddere valeat, utrum ille po-
stulandus, an eligendus sit. Quo facto al-
ter utram viam sic optatus eliget, vel po-
stulationis, vel electionis, isque consen-
sus intra mensem post acceptum opta-
tionis instrumentum præstandus est. *Barb.
in c. perpetuo de postul. Prælat.*

VII. Postulatio ritè facta, & summo
Pontifici, vel inferiori cuiquam Antistiti
oblata firmitatem induit, ut revocari
deinceps nequeat: ante oblationem ve-
rò ut revocetur, nihil obstat. In quo
multum ab electione discrepat: hæc e-
nim publicato Scrutinio nullam altera-
tionem admittit, ne juri acquisito inexcusabile præjudicium fiat. *c. Bonæ me-
morie. de postulat. Prælat. ubi Abb. num. 10
Anton. Cucchus loco cit. p. 82.* In hoc au-
tem conveniunt electio & postulatio,
quòd utraq; sicut eandem formam
exigit, ita pari modo examinanda est,
expressis omnibus defectibus, qui in

firmare electionem, aut postulationem
possunt. *Abb. in c. quia propter de elect.*

VIII. Qui scienter indignum, seu
incapacem eligunt, postulanteve, eli-
gendi & postulandi facultate privantur,
eaque facultas ad alios, licet numero
pauciores transfertur. *c. cum in cunctis §.
sanè c. cum Vintoniensis de elect. cap. 2. de
postulat. Prælat. ubi Glossa & Abb. num. 2.
& 3.* Quibus adde, quod in *Extrav. un.
de postulat. Prælat.* statuitur, ut qui vice-
simum septimum ætatis annum necdum
ingressum ad Ecclesiam Cathedralem
postularint, vel professum ordinis Men-
dicantium ad inferiorem Cathedrali,
pro illa vice eligendi ac postulandi jure
priventur, & à beneficiis in eadem Ec-
clesia possessis per triennium suspensi
sint. *Barb. in c. cum in cunctis de el. §. Cler.*

IX. Affinis postulationi nominatio
est, eaque duplex Solennis, & non so-
lennis. Aliquando enim, quibus electio
competit, priusquam ad Scrutinium fa-
ciendum accedant, inter se aliquos ex
omnibus nominant, præ aliis aptiores,
& magis idoneos, *Abb. in c. 1. num. 34. &
c. Quod sicut num. 1. de elect.* Qui modus
nominandi exiguum quid, si tamen
aliquid, operatur. Aliquando Colle-
gium duos vel tres, qui aliis omnibus
præstant (plures etiam, si videatur) de-
ligit, quorum nomina scripto solenni-
ter inserta ad Summum Pontificem, aut
alium ipso inferiorem antistitem mittit
supplicando, ut unum aliquem ex eo
numero Ecclesie vacanti præficere velit.
Differt hæc nominatio, licet solennis sit
à postulatione, quia per eam plures pro-
ponuntur: convenit verò, quia illam
variare, aut mutare non licet: nisi fortè
Prælati

Praelatus ipse in mutationem consentire velit. *c. Bona memo. de electione Vallens. l. 1. de benef. tit. 3. n. 7.*

X. Ad extremum nosse oportet, quod *Clem. Dispendiosam. de judic.* definitum est, ut omnes causae super electionibus, postulationibus, vel provisionibus, aut super dignitatibus, officiis, canonicatibus, & similibus, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu iudicii & figurâ iudicentur. Quod non solum ad futura negotia, sed ad praesentia, & adhuc etiam per appellationem pendentia extenditur. Item quod nullus forti locus est neque in electione neque in postulatione, neque in constituendis compromissariis, & quamvis inter duos jam electos decisio sit facienda. *c. fin. de Sortileg. ubi commaniter DD. contra Gloss. in Summa V. Sortes 26. quest. 2. quia textus citati cap. finalis indefinitè & absolutè usum fortium condemnat.* Ad eundem igitur in dubio superior potius, qui litem dirimat. *V. Sanchez. l. 2. in decal. cap. 38. n. 74.*

§ IV.

De Confirmatione.

I. C Onfirmatio in electivis beneficiis tantum, ut ex §. præc. liquet, necessaria est. Superior enim electum, si idoneus est, confirmare tenetur: alius injuriam & electo & electoribus infert. Interest etiam Ecclesiae, non excludi aut differri ministros, & pastores idoneos. Excipe supremum Magistrum, vel ut alii loquuntur, plenitudinem potestatis in principe, qui propter publicam utilitatem etiam legitime electum

repellere potest, ut magis dignus promoveatur. Alicubi tamen uti receptum est, ut Praelati Ecclesiastici, & Regulares à Capitulo electi, quamprimum electionem acceptant, omne jus consequantur nulla Superioris expectatâ confirmatione. *Abb. in c. de transl. Episcop. Barbosa in tit. de elect. Vancel. Cucchus. Canisius Vallens. Az. part. 11. l. 6. cap. 16. sub init. Suar. IV. de Relig. l. 2. c. 5.*

II. Quando Ecclesia pluribus subiecta est. ad proximum superiorem confirmatio pertinet. Abbates igitur, & Praepositi non exempti ab Episcopo confirmandi sunt: Guardiani, Abbates, & Priores Ordinis exempti, quæ Generalem Ministrum, vel Praepositum habent, ab eodem Generali petere debent, & accipere confirmationem: Generalis vero, & Abbates quidam exempti, à Summo Pontifice, vel Legato illius, si in Provinciâ sit, confirmantur. E contra multorum Ordinum electi plenam potestatem absque ulla confirmatione accipiunt. *Suarez loco cit.* Quod vero Episcopos attinet, olim Metropolitani permissu Summi Pontificis confirmabant, cum onere ad Sedem Apostolicam referendi, quinam confirmati essent. Hodie Episcoporum, qui eliguntur, ut in Germaniâ nostrâ à solo Pontifice petenda confirmatio est. *Paratit Vallens. l. 1. tit. 6. §. 7. Emman. Rodr. to. 11. q. 53. a. 6. Az. l. cit. q. 7. Corvina l. 1. tit. 6.*

III. Tempus quod attinet, electus intra tres menses, quorum initium sit dicitur acceptationis seu consensus, confirmationem petere debet: secus electio irrita censetur. Idem de postulato intellige. Qui ad Episcopatus, vel Ecclesias Sedis Apostolice

§. IV. DE CONFIRMATIONE.

Apostolicæ immediatè subjectas electi sunt, pro confirmatione petendâ vel personaliter Romam ire, vel si impediti sint, personam idoneam mittere debent. *c. nihil 44. de elect. c. cupientes 16. eod. in 6.* Et hoc in Germaniâ nostra observari non semel ipsi vidimus. Notat autem *Piascius in praxi pag. 9.* testimonium confirmationis obtentæ scripto adferendam esse, aliàs non recipi electum, imò pœnam suspensionis incurrere, qui eum recipiunt. *Extrav. iniuncta de elect.* quam Julius III. innovavit. Aliquando propter moram, priusquam expediantur litteræ confirmationis Breve datur ad capiendam possessionem, quo velut compendio litterarum Apostolicarum energia continetur, evitanturque incommoda, quibus dilata confirmatio obnoxia est. *Staphil. de reser. in forma Brevis tt. 2. n. 3. Piasc. l. cit.*

IV. Intra quod tempus confirmare electum superior debeat, jure decisum non reperitur, fortè, quia electorum & patronorum desideria, & continuæ preces non patiuntur dilationem, ita ut periculum non sit, ne nimium proregetur confirmatio: si tamen fieret, à superiore immediato, cogi à mediato potest, & debet, ne dissimulata ignavi pastoris cunctatio, innoxio gregi periculum ac nocuum adferat.

V. Ante confirmationem capienda informatio est, de formâ, & modo factæ electionis, ut appareat, an omni vitio & culpâ vacet. Vbi plurimum proderit decretum electionis, in quo authenticè continetur processus, de quo V. quæ diximus §. *preced. & tt. 2. §. 2.* De qualitatibus eorum, qui eligendi sunt ad beneficia & Prælaturas, nam si excludantur, quos ex-

cludi ipso jure diximus, facile erit examen, & cognitio illius, qui confirmationem expectat. Præter hæc notandum primò est, si quis ex aliquâ Prælaturâ eligatur ad aliam, vel postuletur, iteratò examen instituendum est, quia evenire potest, ut interea temporis novum aliquod impedimentum enatum sit. *Secundò*, si adsint aliqui, qui factæ electioni contradicant, vel sibi deberi propter quorundam suffragia putent, coram ac nominatim vocandi & audiendi erunt. Si nullus adsit, ad Ecclesiæ valvas edictum affigendum erit, quo ad certum diem peremptoriè citentur, quibus oppugnandi factam electionem, & futuram confirmationem animus est. *Tertiò* qui indignum scilicet confirmat, pro primâ vice confirmandi potestate privatur, & aliis insuper pœnis afficitur. *c. nihil de elect. c. postquam eod. Azor. II l. 6. c. 16. q. 3. Bonacina tomo III. pag. 354. Cucchus l. II. Instit. tt. 9.*

VI. Vtrum audiendi sint, qui post generale edictum, & secutam confirmationem opponere volunt, quæri potest? Vbi illud pro certo sumitur, admittendos ordinariè esse, qui ad denunciationem Canonice se offerunt, ne indignus & inhabilis Ecclesiæ obrudatur: at qui quocumque modo ingerere se & opponere velit, non facilè admittendus est, nisi absentiam, & ignorantiam suam probabilibus conjecturis adstruat, & insuper juramento confirmet.

VII. Confirmatione obtenta, si jus ordinarium spectes, possessionem adire Prælati potest, omniaque exercere, quæ beneficio, vel dignitati suæ conveniunt. *c. ad hac de off. Archid. c. cum Bartoldus de sen. & re jud.* Unde qui titulum institutionis verbalis,

verbalis, aut legitimæ collationis à superiore consecutus est, possessionem vacantem capiendi, & administrationem inchoandi perfectum jus habere censetur. *Dico* vacantem, quia antiquum possessorem non licet invitum expellere, sed publicè ad id auctoritate opus est: imò qui vim adhibet, privationem juris, & tituli meretur. In quibusdam Ecclesiis tamen alia consuetudo viget, ut nimirum confirmatus post verbalem institutionem, & tituli traditionem solenniter, & corporaliter in possessionem mittatur, quod *installare* vocant. Olim Archidiaconus, nunc in plerisque Ecclesiis alii id faciunt. *Chokier de jurisd. ordinarii in exemplis par. 2. pag. 222. A. 11. l. 6. c. 16. Q. 3.*

VIII. Investitura quemadmodum Dynus definit, est collationis institutionisve confirmatio, seu declaratio. Melius diceret, obsignatio, per quam inducitur confirmatio. Inductio autem in possessionem est concessionis & investituræ realis executio. Et hæc vera esse, subjungit, secundum absolutam & propriam significationem verborum. Cæterum investitura fit per traditionem bireti, annuli, libri, aut alterius symboli secundum ejusque loci consuetudinem. Interdum additur institutio verbalis, & tituli traditio. Est autem notatu dignum, quod per investituram non datur actualis possessio vacantis beneficii, sed potestas adeundi possessionem vacuam, nisi aliud consuetudo permittat. Actualis autem possessio in temporalibus traditione clavium acquiritur. *l. clavibus ff. de contrabenda emptio- ne: sive tradantur claves in rem præsentem, sive in conspectu rei, sive extra conspectum, quando constat ea intentione*

tradi, ut possessio acquiratur. In beneficiis autem apprehensione vera vel ficta, aliquo exteriori signo facta, ut fufius declarat *Covar. l. 3. Var. c. 16. n. 10.* Interdum omnibus peractis investitura additur, tantum ut solennitas quædam, quemadmodum Episcopus in altari solet poni, cujus cæremonix alius effectus non est, nisi ut significat hunc & neminem alium electum esse. Si quæris cur per clavium traditionem potius, quam annuli aut libri possessio tradatur, respondet *Dynus in Reg. 1. pag. 22. sub clavibus res ipsas servari & custodiri, adeoq; tradi simul cum clavibus censentur Annulus verò, & liber nihil habet commune cum rebus ipsis, quæ in beneficio continentur: ac proinde alia adhuc actio requiritur, per quã possessio actualis capiatur. Tuschus V. possessio concl. 407. Oldend. in Lex. Barb. in c. proposuit de concess. praben.*

S. V.

De Appellatione contra Electionem.

I. **C**ontra electionem faciendam aut factam non licet appellare illis, quorum nihil interest, nisi fortè quis nomine Ecclesiæ, ne indignus eligatur, appellare velit, quo in casu nunquam deneganda audientia est. *c. cum inter 15. de elect.* E contra cuilibet de Capitulo ex justa causa appellatio permittitur contra electionem factam, vel faciendam. *c. cum inter 22. de elect.* Convenit enim singulos ejus corporis, cui ut membra coherent, curam ac sollicitudinem gerere, cum alterius ex altero salus dependeat. *Card. Tusch. V. appellatio concl. 402.*

P

II. S.

II. Si appellatio simpliciter fiat, postulando, ne electio inchoetur, aut fiat, nisi manifestè frivola appareat appellatio, electores intermittere debent, & suspendere intentionem suam usque ad responsum superioris. Si tamen neglectà appellatione elegerint, electio valida erit, quamvis appellans offerret, in continenti probationes de defectu, quia ejusmodi appellatio extrajudicialis est, quæ effectum suspensivum non parit. *c. cum inter 3. de elect.* Quod si pro appellante superior responderit, acta omnia & attentata post appellationem rescindi debent perinde, ac si ab initio invalida fuissent. Proprium enim illud est in qualibet materiâ sententiæ condemnatoriæ, & irritanti, ut retrahatur ad diem commissi, & operetur.

III. Si appellatio coram Ordinario, puta, Episcopo fiat, ad quem confirmatio pertinet, judicialis censeri debet, nec ad confirmationem procedere poterit, nisi omninò, & manifestè frivola foret appellatio. Nam Regula generalis est, quod attentata post appellationem interpositam in irritum revocari debeant. *c. super eo. 10. jun. Gloss. V. appellationem fieri de appell. c. non solum. eod. in 6. clem. fin. ut lite pendente l. uni ff. nihil innovand. appell. pend. DD. in l. 3. C. de appell. Gail l. 1. obs. 146. n. 1.*

IV. Quia non expedit lites multiplicare, & feverilibidinem oppugnandi aliorum sortem, unde Ecclesiis damnum emergat, à SS. Pontificibus constitutum est, ne appellantes faciliè recipiantur. Prius igitur juxta *c. statimus 1. de elect. in 6.* qui electionem postulationem, aut provisionem factam oppugnat, objiciens aliquid contra personam, vel actum ele-

ctionis, si appellaverint ad Sedem Apostolicam, tam is, qui opponit, quam qui defendit, & generaliter omnes, quorum interest, per se vel procuratores suos ad causam instructos ad Sedem Apostolicam à die objectionis numerando intra mentem iter arripere debent. *Secundò*, si post adventum unius partis altera expectatà per dies 20. non appareat, in negotio electionis non obstante cujuscunque absentia procedendum est. Nam terminus à Judice vel à jure præfixus appellatibus, vel iis contra quos appellatur, citationi peremptoriæ æquivalet. *Gail. l. 1. obs. 57. Tertio* juxta *c. ut circa de elect. in 6.* qui appellant contra electiones, postulationes, vel provisiones, ea omnia, quæ obiecturi sunt contra personam, vel formam electionis exprimere debent, & jurare, quòd credant vera esse, seque probare posse. Si quid non expresserint, de eo audiendi non sunt, nisi de novo emergat, aut superveniat probandi facultas, de quo similiter juramentum præstabunt. *Anton. Cucchus l. 1. inst. tit. 7 §. Caterùm.* Hæc observata facient, ut qui conceperunt, non pariant iniquitatem, & Scrutantes Scrutinio ante tempus deficiant.

V. Si contingat pro appellatione judicari contra N. confirmatum, ipsa confirmatio in nihilum recidit: acta nihilominus post confirmationem, cum bona fides, & ignorantia publica defectus daret, vim suam retinent. Sunt enim hi actus plurimùm diversi, nec à se mutuò pendunt. Quamvis enim sine electione esse confirmatio non possit: sine illâ tamen electio consistit. Et electio quoque quæ Canonicè celebrata fuit, non infirmatur, juxta *Reg. 37 in 6. inutile ab inutili*

non vitiat, quando unum ab altero separari potest. de quo V. *Dyuum, & Barbof.*

VI. Appellans contra electionem & deficiens in probatione pœnæ talionis reus est: & insuper ad expensas tenetur, nisi probabilem appellandi & litigandi causam se habuisse demonstrat. c. *significaverunt de test. & attest. c. ut debitus eod.* Hoc enim generaliter obtinet, ut qui defecerit in appellatione, condemnatur ad expensas. Quod etiam fiet, si renuncia-

verit appellationi, etiam invito appellato, sive res integra sit, sive non. *Sigism. Scacc. in tr. de appell. q. 17. Limit. 2. num. 112.* amplians. Licet appellatus non receperit appellationem, nihilominus in expensas condemnandum esse appellantem. *Excipe nisi renuntiasset conditionaliter. V. Barbof. in c. Interposita 70. de appellat. & que dicitur sumus in Par. 3. tit. 10. Lancel. l. 3. tit. 17. Mynsing. Centur. 4. obs. 55.*

TITULUS VII.

De Episcopis.

Multum laborant nostri temporis Sectarii, ut persuadeant Episcopos à Presbyteris, & ministris Ecclesiæ solo nomine differre, nullum habere ordinem aut potestatem majorē. *Calvinus l. 4. Inst. c. 4. n. 2.* Non sic, ait, honore & dignitate superior erat Episcopus (in veteri Ecclesiâ) ut dominium in Collegas haberet, sed quas partes habet Consul in Senatu, ut referat de negotiis, sententias roget, consulendo, monendo, hortando, aliis præeat, auctoritate sua totam actionem regat, & quod decretum communi cōsilio fuerit, exequatur; id muneris sustinebat Episcopus in presbyterorum cœtu. Atque idiplum pro temporum necessitate fuisse humano consensu inductum, fatentur ipsi veteres. Ita *Hieronymus in ep. ad Titum.* Idem, inquit presbyter, qui Episcopus. Et paucis interiectis singula Collegia politicæ tantum, & pacis conservandæ gratia uni Episcopo suberant, qui sic alios dignitate, antece-

debat ut fratrum cœtui subicerentur. Ita *Calvinus cum suis*, quorum error & falsitas ex dicendis patebit. *V. Bell. l. 1. de Pontif. c. 9. & l. 2. c. 27. Valent. l. de discrim. Ord. Sacerd. & Episcop.*

§. I.

De nomine & Dignitate Episcopi.

I. *S. Augustinus l. 19. de Civ. Dei. 19.* cum allegasset illud Apostoli, *epist. 1. ad Tim. 4.* Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Exponere, inquit voluit, quid sit Episcopatus, quia nomen est operis non honoris. Græcum est enim, atque inde ductum vocabulum, quod ille, qui præficitur, eis, quibus præficitur, superintendit, curam eorum scilicet gerens. *ἐπι* quippe super, *σχετος* verò intentio est: ergo *ἐπισκοπῆν*, si velimus latinè superintendere possumus dicere, ut intelligat, non se esse Episcopum, qui præesse neglexerit, nō prodesse.